

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
recreatieproject Graskuilen / De Schatberg
te Sevenum

24 februari 1994

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport recreatieproject Graskuilen / De
Schatberg te Sevenum/ [Commissie voor de milieu-effectrapportage].

- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-665-4

Trefw.: milieu-effectrapportage; Sevenum / recreatiegebieden ; Sevenum.

commissie voor de milieu-effectrapportage

aan het gemeentebestuur van Sevenum
Postbus 6812
5975 ZG SEVENUM

uw kenmerk
JJ/

uw brief
d.d. 19 januari jl.

ons kenmerk
U156-94/Od/yh/476-52

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER recreatie-
project Graskuilen / De Schatberg

doorkiesnr.
030 - 347622

Utrecht,
24 februari 1994

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid haar toetsingsadvies af te ronden over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan Graskuilen / De Schatberg. Bij deze toetsing heeft de Commissie tevens de Aanvulling op het MER betrokken, die u haar heeft doen toekomen.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

prof.dr.ir. D. de Zeeuw
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
recreatieproject Graskuilen / De Schatberg

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
recreatieproject Graskuilen / De Schatberg
te Sevenum

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) over het milieu-effectrapport recreatieproject Graskuilen / De Schatberg te Sevenum,

uitgebracht aan het gemeentebestuur van Sevenum door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

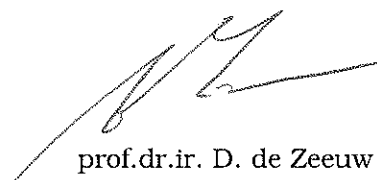
de werkgroep m.e.r. recreatieproject Graskuilen / De Schatberg

de secretaris

drs. M. Odijk

de voorzitter

prof.dr.ir. D. de Zeeuw

Utrecht, 24 februari 1994

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Algeheel oordeel over het MER	2
3. Aandachtspunten bij verdere besluitvorming	2

BIJLAGEN

1. Brief namens het bevoegd gezag d.d. 19 november 1993 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Tekst van de openbare bekendmaking d.d. 20 november 1993
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 januari 1994 waarin aan de Commissie wordt gevraagd de toetsing aan te houden
6. Brief namens het bevoegd gezag d.d. 25 januari 1994 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld de toetsing af te ronden

1. INLEIDING

Het voornemen bestaat in de gemeente Sevenum een aantal recreatieve voorzieningen te ontwikkelen; verschillende initiatiefnemers zijn hierbij betrokken. Het gaat om:

- ontwikkeling van een gedeelte van de ecologische hoofdstructuur in een gebied van ca. 6 ha (*initiatiefnemer: gemeente Sevenum*);
- de aanleg van een 18-holes golfbaan met clubhuis en parkeergelegenheid, in een gebied van ca. 55 ha (*initiatiefnemer: Golfvereniging De Maasduinen*);
- een uitbreiding van het bestaande verblijfsrecreatieterrein (kampeerplaatsen) met ca. 10 ha (*initiatiefnemer: Schatberg b.v.*);
- uitbreiding van restaurant De Turfhoeve met een hotel, sportaccommodaties, een sauna en een oefencourse (voor golf) (*initiatiefnemer: Artiflos Hortis b.v.*).

Deze plannen zijn niet in overeenstemming met de huidige bestemmingen van het gebied, zoals vastgelegd in het bestemmingsplan 'Graskuilen / De Schatberg' van de gemeente Sevenum. Daarom zal het bestemmingsplan moeten worden aangepast. Op grond van het Besluit milieu-effectrapportage (m.e.r.) is het verplicht hierbij de m.e.r.-procedure te volgen, zoals aangegeven in de Wet milieubeheer (Wm).

Op basis van door het bevoegd gezag vastgestelde richtlijnen is een milieu-effectrapport opgesteld. Op 20 november is door een kennisgeving van de beschikbaarheid van dit MER de inspraak over en toetsing van het MER gestart¹). Dit toetsingsadvies is opgesteld door dezelfde werkgroep van de Commissie voor de m.e.r., die het bevoegd gezag eerder over de richtlijnen voor het MER heeft geadviseerd²). Het is de taak van de Commissie om het MER te toetsen op:

- de richtlijnen, die door de gemeente Sevenum werden vastgesteld op 22 maart 1993;
- de wettelijke vereisten voor een MER³);
- eventuele onjuistheden in het MER.

Naar aanleiding van een bespreking van een concept van het toetsingsadvies, op 14 januari 1994 heeft de gemeente Sevenum besloten om de initiatiefnemers te vragen het MER aan te vullen⁴). De toetsing is tijdelijk gestopt en hervat, toen deze Aanvulling (ook voor de wettelijke adviseurs en de betrokken insprekers) bekendgemaakt is⁵).

Voor meer informatie over het project en de procedure wordt verwezen naar de bijlagen.

Conform artikel 7.26 van de Wet milieubeheer heeft de Commissie bij dit advies de via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen over het MER in beschouwing genomen⁶).

---

1 Zie bijlage 1 en 2.
2 Zie bijlage 3.
3 Zie Wet milieubeheer, artikel 7.10, lid 1.
4 Zie bijlage 5.
5 Zie bijlage 6.
6 Zie bijlage 4.

2. ALGEHEEL OORDEEL OVER HET MER

Het MER is een goed leesbaar document en het biedt in combinatie met de Aanvulling voldoende informatie voor de besluitvorming over het bestemmingsplan. Het is tamelijk globaal. Het taalgebruik van de samenvatting had beter kunnen aansluiten op gebruik door een breed publiek.

Uit de Aanvulling blijkt, dat de speelruimte voor de formulering van alternatieven zeer gering was.

3. AANDACHTSPUNTEN BIJ VERDERE BESLUITVORMING

De opmerkingen in dit hoofdstuk zijn bedoeld als aandachtspunten bij de verdere besluitvorming over het bestemmingsplan. Ingegaan wordt op aspecten die een rol zouden kunnen spelen bij de uitwerking van het (op basis van deze stukken te kiezen) alternatief in bestektekeningen, bij de vervolgbesluiten bij grondverwerving en andere vervolgbesluiten en uitvoeringsmaatregelen (zoals een beheerplan).

Daarnaast bevat dit hoofdstuk opmerkingen die van nut kunnen zijn voor toekomstige milieu-effectrapportages.

Ecologische hoofdstructuur

Het MER en de Aanvulling gaan niet duidelijk in op

- de wijze van aanleg (aanplant of spontane ontwikkeling);
- de potenties;
- de consequenties voor het beheer

van broekbos enerzijds en ven- en moerasvegetaties anderzijds. De Commissie beveelt in dit verband aan om in de evaluatie ① een nadere afweging te maken tussen gewenste vegetatie-ontwikkeling en de daarvoor vereiste beheerinspanning en ② aandacht te besteden aan de optredende vegetatie-ontwikkeling in relatie tot de gewenste natuurwaarden.

Uit het MER en de Aanvulling blijkt, dat bij de plaatsing van hekwerken om de golfbaan aandacht zal worden besteed aan de 'faunavriendelijkheid' van de hekwerken⁷. De Commissie gaat ervan uit, dat in de verdere uitwerking van de plannen tevens zal worden bezien, in hoeverre de bestaande hekwerken aan de noordkant van de beek zodanig kunnen worden aangepast of vervangen, dat de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur niet wordt belemmerd.

---

7 Zie ook het advies van de directie LNO (bijlage 4).

Op dit moment is niet aangegeven, welke invloed het recreatief gebruik van de natuurzone zal hebben op de te ontwikkelen natuurwaarden; dit zal uiteraard voor een belangrijk deel afhangen van de hoeveelheid bezoek/st/ers. De Commissie beveelt aan om in het evaluatieplan aan te geven, hoe de recreatiedruk op de natuurzone zal worden bepaald en welke maatregelen zullen worden overwogen, indien deze recreatieve druk onverhoopt hoog zou worden.

De landschappelijke effecten van de geluidwal zijn niet helder aangegeven. Hierdoor is niet te beoordelen, in hoeverre bij een andere situering een betere landschappelijke inpassing had kunnen plaatsvinden. De Commissie beveelt aan om bij de uitvoering van de werken extra aandacht te besteden aan de landschappelijke inpassing.

Aanleg van de 18-holes-golfbaan

De Commissie constateert, dat het Structuurschema Groene Ruimte de aanleg en uitbreiding van golfbanen binnen kern- en natuurontwikkelingsgebieden niet aanvaardbaar acht, en dat het initiatief een kruising van een golfcourse met de ecologische hoofdstructuur behelst. Dit blijkt niet helder uit MER en Aanvulling. Zij adviseert om bij het besluit over het bestemmingsplan helder aan te geven, hoe de gemeente met deze situatie zal omgaan, om de kans op complicaties bij de afronding van de besluitvorming over dit initiatief (o.a. de aanlegvergunning voor de golfbaan) zo klein mogelijk te maken.

De Commissie constateert, dat het grote grondverzet – met de bijbehorende milieu-effecten – dat onderdeel uitmaakt van het voorkeursalternatief vrijwel uitsluitend wordt bepaald door de randvoorwaarden die vooraf zijn gesteld door de golfarchitect.

Overige opmerkingen

De Commissie waardeert het MER-onderdeel over evaluatie. Het verdient aanbeveling om bij verdere uitwerking helder aan te geven, welke terugkoppeling er zal plaatsvinden, met andere woorden: welke **consequenties** er zullen worden verbonden aan de resultaten van de evaluatie, en welke **criteria** er zullen worden gebruikt voor ingrijpen achteraf.

BIJLAGEN

bij het advies over
het milieu-effectrapport
recreatieproject Graskuilen / De Schatberg
te Sevenum

(bijlagen 1 t/m 6)

BIJLAGE 1

Brief namens het bevoegd gezag d.d. 19 november 1993 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

<p>ontwerp- en ingenieursbureau voor omgevings- en landschapsarchitectuur, natuurbouw, civiel- en multitechniek, onderzoek en ruimtelijke planning</p>																	
<p>Taken Landschapsplanning bv</p>																	
tel. referentie bijlage uw brief nr. d.d.	<p>ir. B. Taken 6</p>																
<p>Commissie v.d. Milieu-Effectrapportage</p>																	
<p>postbus 2345 3500 GH UTRECHT</p>																	
<p><i>f.v.v. drs M. Odyk</i></p>																	
nr. roermond godswaersingel 3	<p>1192/14/28476 19 november 1993</p>	<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieu-effectrapportage</td><td>correspondent postbus 120 6340 AC roermond telefoon 0475-111111 telefax 04750-111111</td></tr><tr><td>ingekomen :</td><td>22 NOV. 1993</td><td></td></tr><tr><td>nummer :</td><td>1192-14-28476-013</td><td></td></tr><tr><td>doosje :</td><td>U76-25/1m29-30x</td><td></td></tr><tr><td>kopie naar :</td><td>Od</td><td></td></tr></table>		Commissie voor de milieu-effectrapportage	correspondent postbus 120 6340 AC roermond telefoon 0475-111111 telefax 04750-111111	ingekomen :	22 NOV. 1993		nummer :	1192-14-28476-013		doosje :	U76-25/1m29-30x		kopie naar :	Od	
	Commissie voor de milieu-effectrapportage	correspondent postbus 120 6340 AC roermond telefoon 0475-111111 telefax 04750-111111															
ingekomen :	22 NOV. 1993																
nummer :	1192-14-28476-013																
doosje :	U76-25/1m29-30x																
kopie naar :	Od																
onderwerp	<p>Recreatieproject Graskuilen / De Schatberg</p>																
<p>Bijgaand doen wij u toekomen het MER Recreatieproject Graskuilen / De Schatberg en het daarbij behorende Deelrapport Geohydrologisch onderzoek rapport nrs 1192-C d.d. 18-11-1993 en 1192-D d.d. 16-11-1993 (in 3-voud).</p>																	
<p>De inspraak voor dit MER start met de tervisielegging op maandag 22 november 1993 na de openbare bekendmaking op 20 november 1993.</p>																	
<p>Hoogachtend, TAKEN LANDSCHAPSPANNING BV</p>																	
<p></p>																	
<p>ir. B.J.J. Taken</p>																	
<p>ROERMOND 1993</p>																	

BIJLAGE 2

Tekst van de openbare bekendmaking d.d. 20 november 1993

1993-11-19 15:13

FROM GEMEENTE SEVENUM

TO 6475630010

P. 61

GEMEENTE SEVENUM

B E K E N D M A K I N G

Milieu-effectrapportage en Bestemmingsplan Uitbreiding Schatberg Sevenum.

Burgemeester en wethouders delen mede, dat zij samen met Golfvereniging de Maasduinen, camping de Schatberg en Herberg de Turfhoeve, voor het gebied Graskuilen-de Schatberg, een Milieu-effectrapport (MER) hebben opgesteld, om circa 80 ha landbouwgrond in te richten met een 18-holes golfbaan, luxe kampeerplaatsen, overdekte sportvoorzieningen en een gedeelte natuurterrein. Daarnaast is voor het gehele vigerende Bestemmingsplan Graskuilen-De Schatberg een nieuw bestemmingsplan opgesteld, mede inhoudende bovenvermelde 80 ha.

Gelet op de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne en artikel 6a WRO liggen het Milieu-effectrapport en het Voorontwerp Bestemmingsplan ter inzage van 22-11 tot en met 21-12-1993.

Degene die opmerkingen indient met betrekking tot het MER, kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Opmerkingen op het MER moeten betrekking hebben op het niet voldoen aan in de wet gestelde eisen, mede gelet op de richtlijnen dan wel op onjuistheden in het rapport. Op de opmerkingen zal in de overweging bij het besluit worden gereageerd; ook worden de opmerkingen ter inzage gelegd en toegezonden aan de initiatiefnemers, de wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

Inspraakreacties op het Bestemmingsplan Schatberg c.a. worden betrokken bij het opstellen van het ontwerp dat vervolgens ter visie wordt gelegd voor de bezwarenprocedure.

MER en bestemmingsplan liggen gedurende kantooruren op de volgende plaats ter inzage: ter secretarie van de gemeente Sevenum, Raadhuisplein 1.

Tevens kunnen beide stukken op maandag- en vrijdagavond tussen 18.30 en 20.30 uur worden ingezien in de openbare bibliotheek te Sevenum, Mgr. Verstraelenstraat 2.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de Sector Grondgebied, telefoon 04767-2333, toestel 42.

Op 09-12-1993 om 19.00 zal een openbare zitting worden gehouden in het gemeentehuis, waarop mondeling opmerkingen met betrekking tot het MER kunnen worden ingebracht en waarop kan worden gereageerd op het bestemmingsplan.

Schriftelijke opmerkingen en inspraakreacties dienen binnen één maand na bovengenoemde datum van 22-11-1993 te worden gericht aan:

College van B. en W. van Sevenum,
Postbus 6812,
5975 ZG SEVENUM

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemers: golfvereniging *De Maasduinen* (voor de aanleg van een 18-holes golfbaan met clubhuis en parkeergelegenheid); *Schatberg b.v.* (voor de uitbreiding van een verblijfsrecreatie-terrein); *Artiflos hortis b.v.* (voor uitbreiding van een restaurant/party-centrum De Turfhoeve met een hotel, overdekte sportaccommodaties, een sauna en een oefencourse voor golfsport); gemeente Sevenum (voor ontwikkeling van een deel van de ecologische hoofdstructuur)

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Sevenum

Besluit: herziening van het bestemmingsplan 'Graskuilen / De Schatberg'

Categorie Besluit m.e.r.: 10.1¹⁾

Activiteit: De verschillende initiatiefnemers willen diverse recreatieve voorzieningen (zie hierboven) aanleggen en natuurbouw plegen. Voor de golfbaan is ca. 55 ha gepland; voor de extra verblijfsrecreatie ca. 10 ha; voor uitbreiding van De Turfhoeve ca. 10 ha en voor de natuurbouw ca. 6 ha. Dit oppervlak werd vrijwel helemaal agrarisch gebruikt; een klein deel ligt al enkele jaren braak. Het bestemmingsplan Graskuilen / De Schatberg, dat is vastgesteld in januari 1982, voorziet wel in recreatieve ontwikkeling van het gebied, maar dan in de vorm van zomerhuisjes en een nieuwe boszone. De realisatie van dit plan is mislukt; via een convenant met de andere drie initiatiefnemers tracht de gemeente Sevenum nu de impasse te doorbreken.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 23 december 1992

richtlijnenadvies uitgebracht: 16 februari 1993

richtlijnen vastgesteld: 22 maart 1993

kennisgeving MER: 20 november 1993

verzoek om aanhouden van toetsing: 19 januari 1993

aanvulling op MER gereed: 28 januari 1993

Bijzonderheden: De startnotitie vermeldde als gewenste ontwikkeling langs de Molenbeek de regeneratie van een broekbos. In haar richtlijnenadvies vroeg de Commissie na te gaan, in hoeverre er ook andere ontwikkelingen in de strook langs de Molenbeek mogelijk zijn, uitgaand van inpassing in de ecologische hoofdstructuur. Bij het advies geef de Commissie ook een aanbeveling om, als gerede twijfel bestond over de vierzijdige samenwerking in dit project, aandacht te schenken aan alternatieven met minder dan de geplande vier deelinitiatieven. In deze richtlijnen zijn deze aandachtspunten overgenomen.

---

1 Volgens het Voorontwerp Herziening Besluit milieu-effectrapportage (Staatscourant, augustus 1992) zal deze activiteit in de toekomst vallen onder categorie 10.2.

Naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies van de Commissie is een aanvulling op het milieu-effectrapport opgesteld. Hierin wordt een aantal onduidelijkheden verhelderd. Uit deze informatie blijkt, dat het initiatief onder andere een kruising van een golfcourse met de ecologische hoofdstructuur behelst. De Commissie komt in haar toetsingsadvies tot de conclusie, dat het MER met Aanvulling voldoende informatie bieden voor besluitvorming. Zij wijst op het belang, dat helder wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met de frictie tussen het initiatief en het Structuurschema Groene Ruimte²].

Samenstelling van de werkgroep:

ing. L. Sterkman

ing. E. Wijmenga

prof.dr.ir. D. de Zeeuw (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk.

---

2 Dat laatste stelt, dat golfbanen binnen kern- en natuurontwikkelingsgebieden niet aanvaardbaar is.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	931213	Waterschap Noord-Limburg	Venray	940107
2.	931209	Verslag van de hoorzitting	Sevenum	940107
3.	931220	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Roermond	940107

BIJLAGE 5

Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 januari 1994 waarin aan de Commissie wordt gevraagd de toetsing aan te houden

GEMEENTE SEVENUM

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen op:	21 JAN. 1994
nummer:	096-94
dossier:	470-43
kopie naar:	O.S. [handwritten]

Aan de Commissie voor de Milieu-
effectrapportage,
Postbus 2345,

3500 GH UTRECHT

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
JJ/

Sevenum, 19 JANUARI 1994

Onderwerp
Recreatieproject
Schatberg/Graskuilen

Tijdens het als aangenaam ervaren vooroverleg met de werkgroep van bovengenoemd project, op vrijdag 14 januari 1994, is geconstateerd om het MER te voorzien van nog nadere aanvullingen alvorens u definitief zult adviseren.

Dit betekent, dat wij u thans verzoeken om, tot het tijdstip dat deze nadere aanvullingen gereed zijn, de procedure voor het advies over het project aan te houden.

Zoals met u besproken, zullen wij hierbij zoveel mogelijk gebruik maken van het concept richtsnoer voor aanvullingen op het milieu-effectrapport.

Na de aan u toegezonden aanvullingen zult u, zoals afgesproken, spoedig overgaan tot het uitbrengen van een advies.

Wij vertrouwen erop u hiermede naar genoegen te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SEVENUM,

de secretaris,

de burgemeester,

JJ/cvw
coll:

Postadres
Postbus 6612
5975 ZG SEVENUM

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Sevenum

Telefoon: 04767 - 2333
Telefax: 04767 - 2966

RABO-bank Sevenum 14.72.04.564
Postbank 103 51 10

Verzocht wordt bij
beantwoording naam en
kenmerk te vermelden.

BIJLAGE 6

Brief namens het bevoegd gezag d.d. 25 januari 1994 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld de toetsing af te ronden

ontwerp- en ingenieursbureau voor omgevings- en
landschapsarchitectuur, stadsbouw, civiel en
austantechnisch onderzoek en ruimtelijke planning

Taken Landschapsplanning bv

tot. referentie ir. B. Taken
bijlage 1
uw brief nr
d.d.

Commissie voor de Milieu-Effectrapportage
t.a.v. de heer drs. M. Odijk

postbus 2345
3500 GH UTRECHT

nr. 1192/17/28536
roermost 25 januari 1994
goedsweerderingel 3

onderwerp Recreatieproject
Graskuilen/De Schatberg

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	28 JAN. 1994
nummer :	141-94
classier :	UTR - (hex) 45, 46
kopie naar :	Dr. Schepers, W.V.

correspondentieadres
postbus 120
6040 AC roermond
telefoon 04750-30271
telefax 04750-30010

Namens Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Sevenum zenden wij u hierbij conform eerdere afspraken de Aanvulling op het MER nr 1192-P gew. d.d. 21-01-1994.

Deze aanvulling is per gelijke post verzonden aan de wettelijke adviseurs en aan de insprekers waarmee eerder overleg is gepleegd.

Voor de goede orde zal worden gepubliceerd dat de Aanvulling van 24 januari tot en met 5 februari ter inzage ligt.

B & W hopen hiermee spoedig uw advies te mogen ontvangen.

Hoogachtend,
TAKEN LANDSCHAPSPLANNING BV

ir. B.J.J. Taken